

Regionální muzeum v Litomyšli

zřizované Pardubickým krajem

TISKOVÁ ZPRÁVA

21. březen 2022

NOVINKY

Zahájení nové turistické sezony v Portmoneu a Rodném bytě Bedřicha Smetany

26. březen 2022

Během svých výletů budete moci již od soboty 26. března navštívit nejen muzeum (otevřeno celoročně), ale také Rodný byt Bedřicha Smetany a Portmoneum – Museum Josefa Váchala. Otevřeno bude v těchto dvou objektech vždy v sobotu a neděli v 9–12 a 13–17 hod. Víkendová otevírací doba bude platit i po celý duben, od května bude otevřeno od úterý do neděle. Prohlídky mimo otevírací dobu je možné objednat pro skupiny minimálně deseti osob. Prohlídku stálé expozice Rodného bytu Bedřicha Smetany Vám opět zpřijemní interaktivní program „Muzicírování s Bedříškem“. Přímou v rodném bytě slavného skladatele si můžete zahrát na dobovém koncertním křídle. Nemusíte být profesionální hudebník, stačí, že máte rádi hudbu a hrajete na klavír.

Portmoneum s výstavou grafik Oldřicha Hamery

do 29. května 2022

Kromě stálé expozice si návštěvníci Portmonea mohou ještě prohlédnout výstavu *Recyklace. Oldřich Hamer, pocta Josefu Váchalovi a dalším outsiderům českého umění*, která běží od minulého roku. Prezентuje díla z makulatur *Šumavy umírající a romantické*, jedné z nejvýznamnějších knih Josefa Váchala, vydané nakladatelstvím Paseka v roce 2008 jako faksimile, tedy přesná kopie.

Hamer z Váchalových grafik vytvořil nová umělecká díla technikou muchláže, roláže a asambláže. Tento významný český grafik, žák Vladimíra Boudníka a Jiřího Koláře, bohužel v listopadu 2021 zemřel. Přijďte se podívat na jeho hravé grafiky, byl by rád.

Hamerovo dílo doplňují zvířata „váchalovského světa“ Evy Čapkové a ukázka umělecké vazby knihy *Šumava umírající a romantická* od Miroslavy a Lubomíra Krupkových.

Oldřich Hamer v červnu 2021 v Portmoneu

(Hana Klimešová)

Otevírací doba o velikonočních svátcích

Velký pátek, Bílá sobota, Velikonoční neděle, Velikonoční pondělí (15.–18. duben 2022):

Hlavní budova 9–17 hod.

Rodný byt Bedřicha Smetany 9–12 a 13–17 hod.

Portmoneum 9–12 a 13–17 hod

(René Klimeš)

Program pro školy, školky, školní družiny

Veselé jarní tvoření

5. až 7. duben 2022

Jaro je pro mnohé nejkrásnějším obdobím roku. Příroda se probouzí do nového života a lidé si slavením velikonočních svátků připomínají památku umučení a zmrtvýchvstání Ježíše Krista. Velikonoční zvyky i křesťanské tradice bychom rádi přiblížili žákům na našich dílnách. Jejich součástí tak bude povídání o jaru, čtení známých i méně známých velikonoční koled a říkanek, řemeslné a výtvarné tvoření.

Délka programu: max. 90 minut

Cílová skupina: MŠ, 1.–5. třída ZŠ, školní družiny

Termíny dílen: v časech 8.00, 10.00, 13.00 nebo dle domluvy (např. hodiny výtvarné výchovy)

Vstupné: MŠ 20 Kč; žáci škol s předplacenou permanentkou 30 Kč; žáci škol bez předplacené permanentky 40 Kč; učitelé zdarma; v ceně programu je zahrnut materiál na tvoření a lektor

Provázanost s RVP: Člověk a jeho svět – Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás a Lidé a čas; Člověk a společnost; Umění a kultura – Výtvarná výchova; Člověk a svět práce; Doplňující vzdělávací obory

Klíčové kompetence RVP: Kompetence k učení; Kompetence k řešení problémů; Kompetence komunikativní; Kompetence sociální a personální; Kompetence občanské; Kompetence pracovní

Na program je potřeba se objednat minimálně 14 dnů předem na kmoskova@rml.cz, info@rml.cz a u průvodců na čísle 461 615 287.

(Renata Kmošková)

Program pro širokou veřejnost

Velikonoční dílna

sobota 9. dubna 2022, 10–16 hodin

Sobotní dílna pro rodiny s dětmi, seniory a širokou veřejnost s programem zaměřeným na poznání velikonočních svátků a jejich zvyků. Přijďte nejen řemeslné a výtvarně tvořit, ale také se rozloučit se zimou a vynést Moranu z města.

10.00–16.00 – tvoření figurek Morany, jarních a zvykoslovných drobností pro radost, malování na skleněné prysky a další.

13.00 – vynášení Morany s folklorním souborem Heblata a tanečnický (obchůzka od muzea k Loučné a zpět). Ti z Vás, kteří nechtějí tvořit, se mohou přijít jen jarně naladit nebo se připojit k průvodu a spolu s námi vynést „Smrtonošku“ a poslat ji po vodě pryč.

Co potřebujete?

Dobrou náladu a chuť tvořit. Všechny potřebné pomůcky budou nachystány v dílně muzea. Tvoření bude přizpůsobeno věku návštěvníků.

Vstupné na dílnu je pro děti 20 Kč a pro dospělé 40 Kč. Ceny za tvoření dle materiálů.

Těšíme se na vás. Změna programu vyhrazena!

(Renata Kmošková)

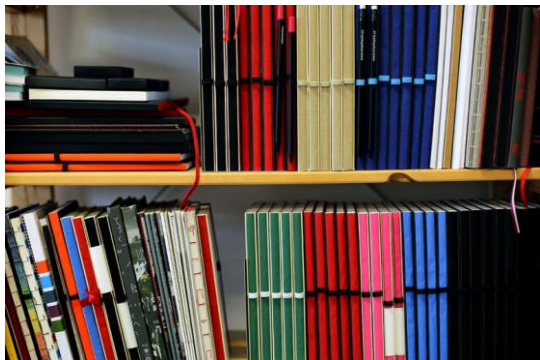
Dílny pro veřejnost v Portmoneu

Výroba vlastního bloku s young_block

sobota 9. dubna od 17 hodin

pátek 6. května od 17 hodin

S nadcházejícím jarem je nutné připravit se na novou sezónu plnou nápadů, zážitků a inspirace. Vyrobtě si podle svých představ zbrusu nový papírový blok na poznámky všeho druhu. Ať už se z něj v průběhu roku stane cestovatelský deník, receptář, snář, deník nebo plánovač, pokaždé hravě předčí kteroukoliv poznámku

nebo vzpomínku uloženou ve Vašem telefonu. A i když je dnes v nabídce obchodů spousta krásného zboží, vlastnoručně zhotovený blok podle svých představ přeci jen přináší něco navíc. Každé jeho otevření bude osobním papírovým rituálem. Pokaždé se tak totiž dotknete vlastního světa a snů. A až Vám ho někdo pochválí, můžete dobrý pocit z práce s přírodním materiálem korunovat přiznáním, že to Vy sám, Vy sama jste ho vyrobili!

Přijďte si vyrobit svůj blok pod vedením zkušené lektorky Petry Vogelové, pro kterou je ruční výroba bloků a sešitů i každodenním zaměstnáním. Kurz totiž probíhá ve spolupráci s firmou young_block z Litomyšle. Na dílnu je nutné přihlásit se předem na email klimesova@rml.cz nebo na tel. 777 840 425. Kapacita je 8 osob. Kurz je určen pouze pro dospělé a děti přibližně od 12 let. Cena dílny 400 Kč včetně vstupu do expozice. Portmoneum bude otevřeno výhradně pro účastníky kurzu. Doba trvání je asi 3 hodiny.

(Hana Klimešová)

Beseda o knize

Soča (Isonzo) 1917

Josef Váchal a další čeští umělci v soukolí Velké války

sobota 23. dubna od 17 hodin

Povídání v Portmoneu o Váchalovi, válce a mnohém jiném s historikem, kunsthistorikem a především velkým znalcem díla Josefa Váchala **Jiřím Kašem**. Spojeno s autogramiádou knihy.

Vstupné: 40 Kč

(Hana Klimešová)

Výstava s přednáškou

Mincovní poklad z Vysoké

30. duben – 15. květen 2022

Výstava představí veřejnosti nedávný unikátní nález mincovního depotu z obce Vysoká u Jevíčka. Náhodně objevený poklad je velmi početný, tvoří jej přes sedm tisíc stříbrných a menší počet zlatých mincí převážně z 16.–17. století. Pocházejí z velkého území – od Benátek po Litvu, od Nizozemí po Sedmihradsko.

Vernisáž výstavy se uskuteční v pátek 29. dubna v 17 hodin.

Ve středu 11. května od 17 hodin se bude konat **přednáška o pokladu**. Zajímavé informace spojené s nalezením depotu a průběhem archeologického výzkumu představí archeoložka Regionálního muzea v Litomyšli Mgr. Jana Němcová a o mincích samotných promluví numizmatička Moravského zemského muzea v Brně Mgr. Dagmar Grossmannová Ph.D.

(Jana Němcová)

Lázně ducha v muzeu

sobota 30. dubna a neděle 1. května 2022

Již tradičně Vás zveme o lázeňské sobotě k posezení na našich slunečních terasách, kde můžete obnovit svoje duševní síly nebo načerpat inspiraci. Po celý den pro Vás budou připravena plážová lehátka vyzývající k odpočinku a relaxaci. K Vaší pohodě jistě přispěje **od 13 hodin recesistické koupání otužilců z České Třebové v dobových plavkách v dřevěné kádi před budovou muzea.**

Svoji duši můžete osvěžit také návštěvou **Rodného bytu B. Smetany**, kde bude připraven interaktivní program *Muzicírování s Bedříškem*. V bytě slavného skladatele si tak

budete moci zahrát na dobovém koncertním křídle. Nemusíte být přitom profesionální hudebník, stačí, že máte rádi hudbu a hraje na klavír.

Určitě si nenechte ujít ani prohlídku **Portmonea – Musea Josefa Váchala**. Kromě stálé expozice si zde můžete prohlédnout výstavu *Recyklace. Oldřich Hamera, pocta Josefu Váchalovi a dalším outsiderům českého umění*. Prezentuje díla z makulatur *Šumavy umírající a romantické*, jedné z nejvýznamnějších knih Josefa Váchala, vydané nakladatelstvím Paseka v roce 2008 jako faksimile, tedy přesná kopie.

Otevírací doba o lázeňském víkendu:

Hlavní budova muzea 9–17 hod.

Rodný byt B. Smetany a Portmoneum 9–12, 13–17 hod.

V rámci soutěže *Lázeňské prameny* se můžete v hlavní budově občerstvit u **Muzejního pramene** v nově otevřené kavárně *Café Bar Muzeum*. V Portmoneu – Museu Josefa Váchala bude čekat **Pramen Josefa Portmana** a lahodný alkoholický Lázeňský elixír v podobě likéru z vína a medu. Proto neváhejte a přijďte ochutnat. Další informace k soutěži i zahájení jedenácté litomyšlské lázeňské sezony najdete na www.lazneducha.cz.

(Renata Kmošková)

PROBÍHÁ

Výstava

Od košilky k rubáši aneb narození a smrt v české lidové kultuře

29. leden – 15. květen 2022

Výstava představuje lidové zvyky a obyčeje při zlomových okamžicích lidské existence – narození a smrti, kolem nichž se rozvinulo množství pověr a obřadů. Připomíná, že z našeho života vymizela většina

rodinných oslav a rituálů spojených s prvními a posledními věcmi v životě člověka, jež jsou dnes považovány za přežitek. Ohlédne se za staletými zvyklostmi našich předků, které se nedají nahradit a ve kterých je ukryta naše minulost.

Putovní výstava Regionálního muzea v Chrudimi je z poloviny doplněna exponáty litomyšlského muzea a předměty ze svých sbírek zapůjčilo také Regionální muzeum ve Vysokém Mýtě, Římskokatolická farnost – probošství Litomyšl, Římskokatolická farnost Morašice, Římskokatolická farnost – děkanství Vysoké Mýto a Římskokatolická farnost Zámorsk.

Josef Mánes, cyklus *Musica – Ukolébavka*, po r. 1855

K výstavě proběhne několik **komentovaných prohlídek** pro veřejnost – **6. 2., 25. 3., 9. 4. a 15. 5. 2022 vždy od 15 hodin**. Pro školy budou komentované prohlídky po domluvě – klimesova@rml.cz, 777 840 425.

(Hana Klimešová)

Výstava

Obrazy Jiřího Motáka

16. leden – 17. duben 2022

Malíř, jogín a cestovatel Jiří Moták je nepřehlédnutelným příslušníkem výtvarné komunity litomyšlského regionu. V roce 2003 se vydal na první cestu do Indie a Nepálu, kde se věnoval především duchovní praxi. Od té doby podnikl na tato místa několik dalších cest.

Výtvarné činnosti se věnuje s intenzitou, jež odpovídá profesionální tvorbě. Maluje osobitě a netradičně. Jeho díla prozrazují, že nabyt podivuhodné zručnosti a dokázal pro každý obraz najít specifický duchovní rozměr, nejčastěji mýtickou krajinu či neobvyklý uzavřený prostor.

Pod vlivem svých duchovních zážitků maluje obrazy meditativní, které umí ztišit, uvolnit, relaxovat, nebo naopak rozjitřit a zneklidnit. V každém případě dovedou diváka vtáhnout a zaujmout. Motákova tvorba je tvorbou ateliérovou, obsahově fantaskní, mytologickou, pohádkovou, vizionářskou a pocitovou.

Zimní slunovrat, olej na plátně, 2017

Svá díla dosud prezentoval na více než třech desítkách samostatných i společných výstav na různých místech České republiky. Jeho obrazy jsou zastoupeny v soukromých sbírkách nejen v České republice, ale také na Slovensku, v USA, Indii a Austrálii.

(Martin Bošík)

Dětská herna

od 16. března 2021

Hrají si Vaše děti rády? A co Vy dospělí? Jestli ano, tak právě pro Vás je otevřena naše dětská herna. Je to místo pro volné hraní dětí s rodiči a najdete zde několik zastavení či koutků, kde budou připravené různé aktivity určené nejen ke hraní, ale také k tvoření. Děti si budou moci pohrát v oblíbeném muzejním domečku, skládat puzzle, oblékat panenky a mnoho dalšího. Na své si přijdou kluci i holčičky. Věříme, že návštěva naší herny bude pro všechny příjemným zážitkem a relaxací během prohlídky muzea.

(Renata Kmošková)

Venkovní hra pro každého

Litomyšl jinak

Podzimní hra na čerstvém vzduchu, propojení pohybu, hry a historie se osvědčilo, proto jsme se rozhodli program prodloužit i do letošního roku. Na stránce <http://www.rml.cz/cs/regionalni-historie/litomy-sl-jinak.html> najdete ke stažení mapu, podle které postupně navštívíte různá místa v Litomyšli, kde splníte úkol. Nejde o vědomosti, ale o postřeh, takže děti klidně zahanbí dospělé nebo přespólní starousedlíky. Účastnit se mohou jednotlivci, rodiny nebo na alternativní procházku Litomyšlí můžete vzít návštěvu. Po vyluštění se zastavte na pokladně Regionálního muzea v Litomyšli, kde si jako odměnu vyzvednete *Stezku dědictví* dle vlastního výběru. A pak můžete vyrazit zase na jinou procházku, tentokrát tematicky zaměřenou na místní historii. Mapy jsou samozřejmě k vyzvednutí i v muzeu.

(Hana Klimešová)

Nevyhazujte staré časopisy do sběru!

Regionální muzeum v Litomyšli chystá na letošní rok velkou výstavu o časopisech pro děti a mládež od jejich počátků po začátek 90. let (období Rakouska-Uherska a Československa). Jestli máte doma staré Junáky, Puntí, Mladé Hlasatele, Rodokapsy, Pionýry, ABC, Čtyřlístky, Pífy, Mickey Mouse apod. a je vám líto je vyhodit nebo se vám nechce je rozprodávat za pár korun, přineste je do muzea. Vzácnější kusy odkoupíme za rozumné ceny. Kontaktní osoba: Petr Chaloupka, 605 508 753, chaloupka@rml.cz.

(Petr Chaloupka)

DLOUHODOBÉ PROGRAMY

Expozice

Litomyšl – město kultury a vzdělanosti

Více informací k expozici naleznete zde:
<http://www.rml.cz/cs/muzeum/expozice.html>

Expozice
Litomyšl
– město kultury
a vzdělanosti

Permanentky pro školy

Regionální muzeum v Litomyšli nabízí speciální permanentky, které za zcela symbolickou částku umožní celoroční návštěvy muzea školními třídám. Více zde: <http://www.rml.cz/cs/informace/pro-navstevniky.html>

PUTOVNÍ VÝSTAVY LITOMYŠLSKÉHO MUZEA

Retrogaming

Počátky osobních počítačů u nás

10. březen – 12. červen 2022, Oblastní muzeum v Chomutově

Interaktivní výstava historických počítačů a počítačových her –
více zde:

<http://www.rml.cz/cs/novinky/aktualita/retrogaming-pocaty-osobnich-pocitacu-u-nas-2022-03-10>

Krvavý román Josefa Váchala

12. duben – 27. květen 2022, Galerie Samson Café, Rakovník

Výstava je věnována nejznámějšímu tisku Josefa Váchala, který vydal v roce 1924 v nákladu 17 exemplářů.

Informace o putovních výstavách nabízených RML naleznete zde:

Retrogaming – <http://www.rml.cz/cs/informace/pro-muzea/retrogaming.html>

Zmatené peníze – <http://www.rml.cz/cs/informace/pro-muzea/zmatene-penize.html>

Astronomické tradice v Pardubickém kraji – <http://www.rml.cz/cs/informace/pro-muzea/astronomie.html>

Krvavý román Josefa Váchala – <https://www.portmoneum.cz/portmoneum/putovni-vystavy>

Otevírací doba – hlavní budova

Út–Pá: 9.00–12.00, 13.00–17.00

So–Ne: 9.00–17.00

letní prázdniny Út–Ne: 9.00–17.00

Otevírací doba – Rodný byt Bedřicha Smetany a Portmoneum – Museum Josefa Váchala

duben, říjen: So, Ne: 9.00–12.00, 13.00–17.00

květen – září: Út–Ne: 9.00–12.00, 13.00–17.00

Přístup pro handicapované návštěvníky

Hlavní budova muzea je plně bezbariérová včetně toalet (vchod z Jiráskovy ulice).

Rodný byt B. Smetany a Portmoneum – Museum Josefa Váchala nejsou bezbariérové (několik schodů, či převýšení; úzké průchody apod.), přístupné jsou pouze s vlastním asistentem.

Tiskový servis:

Regionální muzeum v Litomyšli, tel: 461 615 287, email: info@rml.cz

Pokud máte zájem o více informací ohledně výstav a projektů, kontaktujte následující pracovníky:

Archeologie / Mincovní poklad z Vysoké – Mgr. Jana Němcová, 739 031 857, nemcova@rml.cz

Od kolébky k rubáši / Portmoneum – Mgr. Hana Klimešová, 777 840 425, klimesova@rml.cz

Lektorované programy – Renata Kmošková, kmoskova@rml.cz

Retrogaming / Zmatené peníze / Dětské časopisy – Mgr. Petr Chaloupka, 605 508 753, chaloupka@rml.cz

Moták / Astronomické tradice – PhDr. Martin Boštík, bostik@rml.cz

Kde pracovníci muzea sídlí?

V hlavní budově (Jiráskova 9) a v budově zámeckého pivovaru v Litomyšli (Jiráskova 133), část B, vstup z ulice Jiráskova.

Pro badatele: Badatelna je otevřena v pracovních dnech po předchozí domluvě s jednotlivými kurátory.

Změna programu vyhrazena!